

“Van oude mensen, de dingen die blijven...: Streken”

Als ik in Alphen aan de Rijn aanbel bij meneer Sepers doet hij niet open. De bewonersconsulent heeft het ook al geprobeerd. De gordijnen zijn dicht. Meneer Sepers is bijna 91, ik ben even bezorgd. Maar dan komt meneer Sepers stralend aan lopen.

‘Ik was even achter een mevrouw aan rennen! Ik zag haar lopen met een stapel dik papier dus ik ben er achteraan gegaan want dat kan ik wel gebruiken, dik papier’. Als ik zijn appartement betreed zie ik waarvoor. De wanden hangen vol met schilderijen, de tafels liggen vol met tekeningen en schetsen.

Teunis Sepers is geboren in Hazerswoude-Rijndijk in 1923, als vijfde in een gezin met acht kinderen. Hij tekent en schildert. Hij heeft een enorme verzameling kleurrijke schilderijen die hij mij trots toont. Ook hangen er schilderijen van anderen, want: ‘Landschappen, die kan ik niet. Ik heb het geprobeerd maar ik kan het niet’. Zegt hij licht tandenknarsend.

Wanneer begon dat tekenen en schilderen?

“Het was er altijd al. Op school had ik voor rekenen een twee en voor tekenen een tien. Als ik sommen moest maken, kwam er aan de rechterkant van mijn blaadje een kolom vogels bloemen en figuren te staan. En dan zei de meester: hou daar eens mee op. Maar ik kon dat niet. Dat deed mijn hand vanzelf, dat deed mijn lichaam. Altijd al.

Ik ben zo snel als ik kon van school gegaan, al die regels. Strafwerk maken deed ik toch niet. Leren kon ik niet maar tekenen, altijd.”

Tekent u iets speciaals?

Nee. Ja. Ik kijk, ik schilder, ik zoek plaatsjes en ik teken, ik kijk om me heen. Ik heb geen bedoeling. Ik teken. Ik geef nu ook tekenles.

Wilde u tekenaar of schilder worden?

Ben ik ook geworden, huisschilder! Haha. Ik heb in een bakkerij en in de scheepsbouw gewerkt en als schilder, want dat kon ik goed, en hoe. Maar tekenaar worden, nee. Nee. Ik doe dat gewoon.

Met dit schilderij ben ik nu bezig maar het is niet goed.

Meneer Sepers toont me een schilderij bestaand uit twee heel verschillende helften. Kijk dit is een beetje zoals het ontstaan van de wereld, de schepping. En deze helft moet weg. Is een landschap, kan ik niet. Het past niet bij elkaar.

Ik vind dat verschil tussen die helften juist prachtig.

Ik niet. Dat moet weg.

Wat wordt het dan?

Ja dat weet ik niet. Ik zit te wachten tot dat idee komt. Abstract denk ik. Dat kan ik goed.

Wat vonden uw ouders van dat schilderen?

Ach. Mijn vader was molenbouwer. Molens restaureren, en timmeren. Mijn moeder was altijd thuis. Zij was een hele lieve vrouw. Maar mijn vader was streng, o ja, streng. Gereformeerd. Op zondag, de rustdag mochten we helemaal niks. Niet fietsen, niet tekenen, niet zwemmen, niet roeien, niet vliegeren, niks! En ik was altijd dwars en brutaal dus ik zei: Pa, alles

wat een werkwoord is mogen we niet doen. Juist zei hij, absoluut niet. Maar ik wil graag wandelen vanmiddag en dat is ook een werkwoord. Kunt u mij nou eens vertellen waar dat staat in de bijbel, dat je zondags niet mag wandelen? Jezus liep ook op zondag!

Ja hou maar op, zei hij dan. Ga maar wandelen. Later verstopte een vriend van me dan een fiets verderop en dan ging ik zogenaamd wandelen en kon ik die fiets pakken en er toch op uit.

Sjoelen mocht dan wel op zondag.

Ook een werkwoord.

Dat bedoel ik. Maar ik heb een leuke jeugd gehad hoor. Hij was alleen veel te streng. Ik ben niet meer gereformeerd hoor. Niemand in de familie.

Wanneer bent u uit die kerk gestapt?

Nou dat ging zo. Ik had een zoon, Teun, hij was achttien. En die heeft zich met zijn brommer te barste gereden tegen een boom. Dus die was gespleten. Met zijn hoofd tegen een boom. Ik heb zijn helm gezien en die was precies door de midden. Hij zat op zijn opgevoerde brommer en die moet je in de gaten houden. Als ie tik tik zegt weet je dat het mis gaat. Hij heeft dat niet gehoord. Hij heeft dat niet gehoord. Toen is hij opzij geslagen die brommer. Maar een klein stukje verder en hij was in het water gereden. Een stukje ervoor en er was niks gebeurd.

En niemand had hem gezien want het gras was zo hoog.

Op school had ik voor rekenen een twee en voor tekenen een tien

Hij lag in het water en zijn brommer in het hoge gras. Twee dagen later kwamen ze het gras maaien en zei die ene: kijk nou. Daar staat een helm, zo op het water. Dat kan toch niet. Een helm zou zinken. Maar deze was opengebarsten.

Twee buurmeisjes gingen naar mijn vrouw en zeiden: ze hebben de brommer van Teun gevonden. En er staat een ziekenwagen bij. Vlakt bij huis. En toen wisten we wel genoeg want hij was al te lang weg.

En toen kwamen er twee ouderlingen van de kerk. Condoleren. Maar helemaal totaal geen woorden van troost of wat dan ook. Ze hadden koffie gedronken en gingen weer: Nou, het beste!

En later werd er aangebeld door een dominee. Een dominee met lange haren en een baard, dominee Bezemer. Hij stelde zich voor en ik zei goh dat je dominee mag zijn met zo'n baard en die haren. Vond hij niet leuk denk ik. Dus ik gaf hem koffie en hij zei over mijn zoon: Ja, dat is jammer dat dat is gebeurd. Toen zei ik: Dat is niet jammer. Dat is vreselijk. Vreselijk. Jaja, zei hij. Hij heeft zijn koffie opgedronken en zei: sterkte ermee. Ik heb nog zoveel te doen, ik ga maar.

Ik zei: ja toe maar, meneer de dominee. Mooie dominee bent u. Daarvoor kom ik niet meer in de kerk. Ik ben en blijf brutaal.

Een paar maanden later werd er aangebeld. Een man met een meisje van een jaar of veertien bij zich. In guur koud weer stonden ze daar. Ik zei ze: daar heb ik respect voor dat jullie dat in dit weer doen. Kom maar gauw binnen. Hij zei: wij zijn Jehova's getuigen.

Toen werd er gepraat. Heel goed gepraat. Echt gepraat. Over mensen. Ze hebben me echt aangemoedigd om te blijven leven en niet alleen te treuren. Want ik zat op de scheepswerf in het ruim gewoon te janken. Daar kon niemand het horen met dat lawaai van dat timmeren en die schepen, die rotherrie. Gewoon te schreeuwen zat ik. Dat was het beste wat ik doen kon.

Was u in staat te schilderen kort na dat verlies?

Ja. Jaja. Dat altijd. Dat kan ik altijd.

Wat besprak u nog meer?

Zij vertelden me over hoe de wereld na een tijd wordt gereinigd van de onrechtvaardige mensen en dat de goede doden tot leven kunnen komen.

Werd u toen ook Jehova's getuige?

Ja. Mijn vrouw ook. Mijn dochters nu ook. Althans, mijn ene dochter bijna.

Wat heeft dat u opgeleverd?

Om te beginnen ben ik van de ene op de andere dag gestopt met roken. En ik vond een familie. Broeders en zusters noemen we ze. Het zijn allemaal vrienden. Mensen die echt aardig zijn voor elkaar. Steun.

We keren ons van de wereld af. De wereld wordt alleen maar slechter. Dat is Satan. Een slechte engel die uit de hemel gegooid is. Er zijn demonen. Wij keren ons af.

Wat ik me zo afvraag, u hebt altijd slecht tegen regels gekund en tegen strengheid. Maar bij de Jehova's getuigen zijn er toch ook veel regels? Wat mag u bijvoorbeeld niet?

Iemand benadelen niet. Geen verjaardagen en feestdagen vieren. Moederdag, Vaderdag, Valentijnsdag, dat hebben mensen allemaal bedacht. Voor zichzelf.

Maar een feestje is toch leuk?

Jazeker, dacht je dat wij dat niet deden? Iedereen samen en heerlijk eten. Jazeker. Bij elkaar op visite komen, altijd.

En waar is uw zoon nu volgens de Jehova's getuigen?

In zijn graf. Nergens ander. Iedereen. Tot de opstanding.

En kan hij ook opstaan, als niet-Jehova's getuige?

Dat weet ik niet hoor. Kan. Ik weet dat niet. En sterker, er zijn ook Jehova's getuigen die het niet verdienen.

Die niets doen. Want je moet het verdienen. Als je het niet verdiend krijg je het niet.

Bent u nu ook streng voor uzelf?

Ja. Dat moet ook.

Maar schilderen mag wel?

Ja. Natuurlijk!

Gelukkig maar. Was u anders ook tegen hen brutaal gaan doen?

(Een glimlach) Nee. Het mag. Natuurlijk.

Als ik vertrek krijg ik van meneer Sepers een schilderijtje, met daarop een bijna jubelende schilder met doek en palet, armen geopend naar de hemel in een (ja, toch een landschap) mooi landschap. Mijn gedachte: een zelfportret.